
Førtidspensionen er en varig ydelse og den højeste ydelse i det danske velfærdssystem. Den er og skal være målrettet borgere, som varigt ikke er i stand til at forsøge sig selv ved arbejde grundet en nedsat arbejdsevne.

Det svækker opbakningen og tilliden til vores skattefinansierede velfærdssamfund, hvis der er borgere på førtidspension, som udøver aktiviteter, der ikke er i overensstemmelse med betingelserne for at modtage førtidspension. Det skal vi ikke acceptere. Vi skylder de mange, som helt berettiget modtager førtidspension, at værne om, at førtidspension er forbeholdt borgere, som ikke kan forsørge sig selv.

Samtidig er det vigtigt, at der ikke skabes usikkerhed blandt de mange borgere, som med rette modtager en førtidspension.

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti er enige om en række tiltag på førtidspensionsområdet, hvis formål er at sikre, at førtidspensionen kan frakendes for de borgere, som ikke opfylder betingelserne eller udøver alvorlig kriminalitet. Aftalen består af fire initiativer.

Systematisk gennemgang af udvalgte førtidspensionssager

Med aftalen pålægges kommunerne systematisk at gennemgå ca. 5.000 udvalgte førtidspensionssager for at vurdere, om betingelserne for førtidspension er opfyldt.

Målgruppen for den systematiske gennemgang er førtidspensionister, som er registreret indrejst i CPR-registret og bosat i et større alment boligområde med mindst 1.000 beboere afgrænset ved en række socioøkonomiske kriterier. Målgruppen omfatter førtidspensionister under 60 år på ny førtidspensionsordning (tilkendt efter 2003).

Boligområderne er kendetegnet ved en høj forekomst af beboere uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse, lav indkomst eller beboere som ofte er dømt for kriminalitet. Den systematiske gennemgang af førtidspensionssagerne gennemføres som led i at øge beskæftigelsen og medvirke til en revitalisering i de udvalgte boligområder.

Kommunerne skal indkalde alle borgere i den udvalgte målgruppe til en samtale. Ved sagsgennemgangen tager kommunen afsæt i alle foreliggende oplysninger om borgeren, herunder registeroplysninger, oplysninger fra andre dele af den kommunale forvaltning, oplysninger om eventuel kriminalitet samt de kommunale kontrol-

enheder. Kommunen kan sanktionere borgeren, hvis borgeren ikke ønsker at deltage. Kommunen kan undlade at indkalde borgere til samtale, hvis det ikke er muligt pga. helbredsmæssige forhold.

Hvis oplysningerne giver et grundlag for at genåbne en førtidspensionssag, skal kommunen oplyse sagen yderligere, fx ved at indhente nye helbredsoplysninger og iværksætte afklaring af arbejdsevnen.

For at undgå at sagsbehandlere kan opleve et pres fra nogle borgere til ikke at genåbne sager og evt. frakende førtidspension og for at sikre mere ensartethed i afgørelserne, skal alle sager efter den indledende gennemgang i kommunen overgå til udvalgte kommuner, som gennemgår kommunernes vurderinger og træffer endelig afgørelse om evt. frakendelse af førtidspensionen. Kommunerne udvælges efter indstilling fra KL.

De udvalgte kommuner kan inddrage de kommunale kontrolenheder samt socialfaglige eksperter med integrationsfaglig baggrund i forbindelse med validering af sagerne fra bopælskommunerne.

Bedre værktøjer til sagsbehandlere

Der er behov for at styrke kommunernes muligheder for at indhente oplysninger og genåbne sager med henblik på frakendelse.

Aftalen indfører en pligt for førtidspensionister til at medvirke i samtaler og tilbud i de sager, hvor kommunen vurderer, at der er konkret anledning til at kontrollere, om borgeren stadig er berettiget til førtidspension. Dette giver kommunerne bedre mulighed for at kunne oplyse førtidspensionssager. Pligten til medvirken er relevant i de sager, som kommunen allerede efter gældende regler ville kontrollere, fordi der er en konkret anledning til at undersøge sagen.

Førtidspensionisten sanktioneres med 1000 kr., hvis den pågældende udebliver fra fx en samtale uden rimelig grund (fx sygdom, dødsfald m.fl.).

Med aftalen udvides kommunernes mulighed for at indhente oplysninger om kriminalitet, som kan give et bedre billede af borgerens formåen og indgå i vurderingen af, om en førtidspension evt. skal frakendes. Oplysninger om kriminalitet for personer, der er tilkendt førtidspension, skal kunne indhentes uden samtykke.

Bedre vidensgrundlag

Der er en overrepræsentation af ikke-vestlige indvandrere på førtidspension.

Aftalepartierne er enige om, at det er et vigtigt skridt henimod at ændre tilkendelsesmønstre og forebygge udviklingen, at få belyst, hvilke udfordringer og dilemmaer kommunale sagsbehandlere oplever ifm. sagsbehandlingen. Regeringen og aftalepartierne er derfor enige om at iværksætte en undersøgelse, der skal afdække hvilke udfordringer kommunerne oplever i sager om førtidspension til indvandrere med ikke-vestlig baggrund og i hvilket omfang forskellige faktorer såsom kulturelle normer eller forskelle i sygdomsbilledet, mv. kan spille en rolle. Undersøgelsen skal

også belyse, om sagsbehandlerne oplever et pres for at tage særlige hensyn eller lignende i sagsbehandlingen.

Undersøgelsen afsluttes inden udgangen af 2026.

Aftalepartierne er enige om, at erfaringerne fra den systematiske gennemgang og læring fra undersøgelsen om mulige forskelle i sagsbehandlingen skal indgå i senere drøftelser om yderligere tilpasning af reglerne for tilkendelse af førtidspension og om en mulig udvidelse af målgruppen for den systematiske gennemgang til mindre almene boligområder med mindst 750 beboere.

Skærpede konsekvenser for borgere, der begår alvorlig kriminalitet

Aftalepartierne er enige om, at det ikke er rimeligt, at man kan modtage høje skattefinansierede forsørgelsesydelse, når man har begået grov kriminalitet.

Med aftalen udvides antallet af de straffebestemmelser, der medfører at man mister retten til førtidspension mv., og at man omfattes af karantæneordning.

Udvidelsen vil betyde, at væsentlig flere former for kriminalitet omfattes. Det betyder, at personer, der fremadrettet begår f.eks. voldtægt, grov vold eller manddrab, også vil blive omfattet.

Tiltaget bygger videre på *Aftale om frakendelse af førtidspension og skærpelse af karantæneordning pba. alvorlig kriminalitet*. Aftalepartierne er derfor enige om at søge aftalekredsens opbakning til at lade tiltaget indgå i den videre udmøntning af udvidelsen af straffebestemmelser.

Aftalepartierne er enige om, at aftalen skal implementeres så tidligt som muligt, hvilket forudsætter en komprimeret lovgivningsproces. Den systematiske gennemgang vil kunne træde i kraft 1. juli 2026, så kommunerne kan være klar til at påbegynde gennemgangen af de 5.000 sager fra 1. december 2026. Opstart af en central myndighed bestående af udvalgte kommuner forventes at kunne træde i kraft 1. december 2026.

Aftalepartierne mødes medio 2027 til en midtvejsstatus.

Der er tale om en stemmeaftale.